

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Domnul Ministru de Culte Alexandru Lapedatu în Cluj.

În calitatea sa de deținător al departamentului cultelor, d-l ministru Al. Lapedatu, a ținut să descindă mai întâiu în orașul nostru, de care s'a legat din momentul venirii Domniei Sale ca profesor la universitate pentru totdeauna.

La munca pentru înălțarea culturii noastre naționale în acest oraș, pentru cucerirea de-săvârșită a Clujului pe seama culturii românești, și-a oferit d-l ministru Al. Lapedatu tot sufletul și tot belșugul activității sale laborioase.

Nu-i mirare deci că Clujul a tresărit de bucurie atunci, când i-a sosit solia că unuia dintre cei mai distinși cetățeni ai săi i-s'a încredințat în cadrele guvernului resortul cultelor și artelor. Și din acest motiv toată lumea românească fără osebire de credințe religioase sau politice a ținut să facă o caldă manifestație de simpatie noului nostru ministru.

Martți cu trenul de 11 ore a. m. a sosit d-l ministru Lapedatu la Cluj. În gară a fost întâmpinat de un public neobicinuit de numeros, de reprezentanții tuturor bisericilor în frunte cu P. S. S. episcopul nostru Nicolae și Consistoriul eparhiei noastre, de reprezentanții tuturor autorităților locale în frunte cu primarul, prefectul județului și prefectul poliției, directorul general al agriculturii cu d-l director Petrini, direcțiunea regională C. F. R. cu d-l director Hossu, tribunalul cu președintele d-l Prăporgescu și d-l procuror Pop, d-l general Trailescu, episcopul reformist și unitar, sindicatul ziaristilor cu președintele d-l Tomescu, instrucțiunea cu inspectoratul învățământului și revizoratul școlar, protopopul Dr. Ilie Dăianu, profesorii universitari, Teatrul Național cu d-l Director Zaharie

Bârsan, un însemnat număr de protopopi și preoți de ai noștri și un numeros și ales public din oraș.

În fața gării așteptau câteva sute de țărani din jurul Clujului cu drapelul național, în frunte cu primpretorii și secretarii comunali.

La sosirea trenului în gară d-l ministru e întâmpinat cu urale însuflețite. Primarul orașului d-l Dr. Utalea adresează distinsului oaspe câteva cuvinte de binevențare. Lumea trece în sala de așteptare, unde d-l ministru salută pe toți reprezentanții și președinții veniți întru întâmpinare. D-l prefect Septimiu Mureșan ține o însuflețită cuvântare, în care arată că Ardealul întreg a simțit un fior de mulțumire și satisfacție atunci când a văzut pe fiul său, profesorul Lapedatu, ridicat la locul de cinste ce i-se cuvine pe urma în-sușirilor sale alese și a muncii sale ideale. În special județul Cojocna și orașul Cluj, care are cinstea să numere între cetățenii săi pe noul ministru de culte este fericit că poate să salute în mijlocul său pe distinsul bărbat al neamului în calitatea sa de ministru al țării. D-l prefect relevă deosebitele merite ale d-lui ministru pentru cultura neamului și speranțele ce le leagă Clujul de dânsul.

D-l Lapedatu răspunde adânc emoționat mulțumind d-lui primar și d-lui prefect pentru frumoasele cuvinte de binevențare precum și întregii asistențe pentru călduroasa primire. În cuvântarea sa d-l ministru relevă legăturile trainice și indisolubile, ce le are cu orașul Cluj. Dragostea și alipirea sa către acest oraș îl îndeamnă ca în preșent cu grea răspundere în care se găsește să dea atențiune deosebită intereselor superioare naționale ale Clujului, pentruca acest oraș în scurtă vreme

me să poată fi pe deplin euceric pe seama culturii noastre românești. A promis d-l ministru că pentru ridicarea și înălțarea Clujului va căuta totdeauna să-și valideze cuvântul la factorii cu cădere pentru rezolvarea aspirațiilor acestuia.

La ieșirea din gară poporul a salutat pe d-l ministru cu urale însuflețite și neconținute. Însoțit de P. S. S. episcopul nostru și de d-l prefect al județului d-l ministru a plecat apoi la prefectura județului unde au avut loc recepțiile.

S'a prezentat întâi consistoriul eparhiei ortodoxe a Clujului, al cărui membru este d-l ministru cu deputații sinodali și preoții, în frunte cu P. S. S. episcopul Nicolae. P. S. sa salută cu deosebită căldură pe d-l ministru și îl roagă să își îndrepte binevoitoarea atențiune asupra problemelor, pe cari e chemată această eparhie să le rezolve în favorul bineului obștesc al neamului și al patriei. D-l ministru în răspunsul său accentuează că fiind în deplină cunoștință a situației în care se află episcopia Clujului și a rolului important ce l are în vicața statului nostru va căuta toate căile și mijloacele pentru ca să-i dea posibilitatea să-și împlinească chemarea așa după cum o cer interesele superioare ale patriei.

Păr. Dăianu accentuează rolul bisericii greco-catolice în evoluția vieții noastre naționale din Ardeal. D-l ministru apreciază după vrednicie meritele acestei biserici pentru interesele neamului și își exprimă dorința ca în inunca grea care îl așteaptă să se vază secundat și de conducătorii bisericii greco-catolice.

Reprezentanții bisericilor ungurești, romcat., reformați și unitari, au cerut în unanimitate autonomia bisericească și școlară, respectarea drepturilor din trecut, libertatea cultului și orânduirea independentă a instrucției școlare.

D-l ministru a răspuns că toate cererile și dorințele legale ale tuturor bisericilor vor fi respectate. Dânsul nu face deosebire între biserici, ci stă pe punctul de vedere al dreptății egale pentru toți. Iar pentru înlăptuirea acestora cere concursul sincer al tuturor.

După prezentarea tuturor deputațiilor recepția s'a terminat la ora unu și jumătate.

A urmat apoi un banchet în sala dela New-York la care au luat parte 200 persoane.

Cel dintâi toast l'a ridicat d-l ministru pentru M. S. Regele și casa domnițoare. A urmat la cuvânt P. S. episcopul nostru Nicolae care a rostit următorul toast:

„Rar a întâmpinat numirea unui ministru atâta simpatie și aprobarea unanimă a tuturor factorilor bisericilor și confesiunilor, ca numirea recentă de ministru la resortul Cultelor și Artelor a d-lui profesor Alecsandru Lapedatu. Chiar și manifestația de astăzi dela gara din Cluj s'a desfășurat în cadre neobișnuite, ieșindu-i întru întâmpinare intelectuali și popor fără osebire de rang, lege și limbă, pentru de a saluta într'ânsul pe fiul Ardealului, pe bărbatul cumpătat, pe istoricul învățat, pe omul modest și nuncitor, care s'u ridicat la treapta de consilier al tronului prin muncă, cinste, hărnicie și prin calități rari și frumoase, cari îi împodobesc sufletul.

Noi, diecesa Clujului în special, cari numărăm pe d-l ministru între consilierii consistoriului nostru și între deputații sinodului nostru eparhial, care a luat parte activă la întocmirea actelor celor mai importante din viața diecesei noastre, îl salutăm în noua sa calitate cu toată dragostea și căldura inimii noastre și legăm întemeiate nădejdi, că timpul cât îi este dat dela D-zeu să stea la conducerea ministerului, îl va folosi și spre binele și folosul nostru, mai ales că luptăm cu toate greutatețile începutului, pe cari d-l ministru le cunoaște temeinic.

Preoțimea noastră așteaptă cu drept cuvânt și ea, ca să răsară și pentru ea soarele dreptății și al egalității și să fie și ea pusă în condiții egale cu preoțimea altor biserici, precum și cu tovarășii ei din vechiul regat, neasemănat mai bine situată și mai cu belșug răsplătită cu preoțimea noastră până ieri atât de asuprită și nedreptătită.

Zidirea catedralei noastre va afla de sigar în raportorul sinodului diecesei din sesiunea trecută pe cel mai cald și desinteresat sprijinitor, iar conservatorul, opera și teatrul național, instituții atât de necesare pentru educația tinerimei noastre universitare, vor găsi în d-l ministru pe mecenatul cel mai distins, care să le dea puteri și energie de viață nouă.

Mai zilele trecute o distinsă persoană bisericască îmi spunea, că diecesa Clujului are noroc. La leagănul ei a stat cu toată căldura inimei lui de poet d-l Octavian Goga, iar acum ca să poată umbla pe picioarele proprii îi stă alături d-l Lapedatu, cel dintâi dintre profesorii universitari ai Clujului, ca ministru al Cultelor, care a arătat și până aci pentru diecesa Clujului, o sollicitudine vrednică de toată laudă.

Vă dorim deci d-le ministru viețată îndelungată, spor la lucru, pentru că în istoria bisericii noastre să vă putem așeza la loc de frunte și să vă rezervăm o pagină care să vă numere între cei mai mari binemeritați bărbați ai bisericii noastre".

Au mai vorbit episcopul reformat Nagy Károly, episcopul unitar Ferencz József, protopopul rom. catolic Dr. Zombori, protopopul Dr. Ilie Dăianu, deputatul sas Schullerus și d-l Dr. Pavel Roșca directorul școlii normale.

D-l ministru a răspuns tuturoră într'o vorbire mai lungă în care și-a precizat punctul său de vedere în chestiunea cultelor și artelor. A accentuat în prima linie că are îndatoriri speciale față de eparhia ortodoxă a Clujului, care este cea mai săracă și are rolul cel mai important în acest centru al țării noastre românești. Nu are intenția să scurteze pe nimenea în drepturile sale, dar armonia între diferitele culte ale țării trebuie să se bazeze pe dreptate și echitate egală pentru toate bisericile.

Biserica românească a fost oropsită și nedreptățită, trebuie deci ridicată alături de celelalte biserici și reintegrată în drepturile ce i-se cuvin. Prerogative și favoruri speciale ale unora în detrimentul altora nu pot fi în interesul nici a binelui obștesc al țării, dar nici în interesul armoniei ce trebuie să domineze între diferitele culte.

Ce privește artele d-l ministru a accentuat rolul important al conservatorului, al teatrului și operei din Cluj, pe cari le va sprijini cu toată căldura și sollicitudinea.

Cuvintele d-lui ministru au fost acoperite de nesfârșite aplauze și urale.

Banchetul s'a terminat la ora 4.

Seara la ora 8 s'a dat în cinstea d-lui ministru o masă comună, în cerc restrâns, din partea profesorilor universitari din Cluj.

P. S. S. episcopul nostru a dat a doua zi Miercuri în onoarea d-lui ministru o masă, la care au luat parte persoane distinse ale societății noastre din Cluj.

Cu trenul de Miercuri seara d-l ministru Lapedatu s'a întors la București.

Instalarea episcopului de Argeș

La Curtea-de-Argeș, a fost instalat Dumini-că, 18 Noembrie, în scaunul episcopal, P. S. S. episcopul Nichita Duma vrednicul nostru fost protopop al Reghinului.

Duminică dimineața cu trenul de 7, Episcopul Nichita a plecat la Curtea de Argeș, însoțit de: ministrul cultelor și al artelor d-l Al. Lapedatu, d-l V. Gh. Ispir, secretar general; St. Brădășteanu director general al cultelor; Eugen Elefterescu, șef de cabinet al ministrului; de senatorji: dr. Cosma, protopopul Borza, protopopul Al. Munteanu, preot Emil Bran, preot Tarză și de deputații: profesor Iosif Popovici și Alex. Alimănisteanu.

La ora 11 jum., trenul intră în gara orașului Curtea de Argeș. Credincioșii din oraș așteptau sosirea înaltului prelat, care a fost primit cu flori și urale. Primarul Lăzărescu a rostit cuvântarea de bunăvenire, iar onorurile militare erau date de regimentul artileriei de munte din localitate, comandat de colonelul Maniu.

Dela gară la mănăstire Episcopul și suita sa, a parcurs drumul în automobile încadrate de trupa călare și ofițerii din regimentul de artilerie.

Ajungând la Catedrală noul Episcop a fost îmbrăcat de preoți în odăjdii și apoi s'a oficiat un serviciu divin.

La urmă d-l Al. Lapedatu ministrul cultelor și artelor a citit Decretul Regal de întărire în scaun iar părintele Gala Galaction a citit gramata Mitropolitului Primat.

Cuvântarea ministrului cultelor și artelor.

D-l Al. Lapedatu ministrul cultelor și artelor a rostit următoarea cuvântare :

„Acum că s'a săvârșit ultimul act formal pentru instalarea P. S. Tale, în scaunul de Dumnezeu păzită eparhie a Argesului, îmi cade mie ca ministru al cultelor datoria, să-ți spun primele cuvinte de salutare și ți le spun Prea Sfințite, din toată inima încredințat că vei fi și aci.

în fața celui mai strălucit altar al pietății străbune — aceea ce ai fost în modestele bisericuțe de lemn, — unde ai slujit până acum — păstorul bun și blând al credincioșilor, bărbatul zelos și devotat al neamului.

„Căci dacă voia celui Prea Înalt Părinte Ceresc, te-a orânduit să vi de pe marginea Câmpiei Ardealului, din țara fostei noastre robii milenare, în Argeșul Basarabilor fondatori ai Statului român, în locul celor mai mărețe ctitorii din câte s'au durat vreodată pe pământul românesc, știu că pic de trufie sau de vrei altă desferăciune, nu s'a strecurat în sufletul P. S. Tale și ca episcop astăzi al Argeșului, ai rămas ca păstor și ca om, tot protopopul de ieri al Reghinului.

„Te-ai pătruns însă cum ai dovedit-o prin cuvântarea rostită în fața M. Sale Regelui, cu ocazia învestiturii — de întreaga tradiție a vieții bisericești și naționale din această eparhie a țării și te-ai identificat cu năzuințele cele mai frumoase ale Erarhiilor, ce au păstorit-o pe vremuri. Continuând opera lor P. S. Tu ești chemat însă să aduci în această viitoare lucrare bisericească și lumească rosturile sufletesti deosebite ale bisericii noastre de peste muni și să fii în situația ce ai dobândit și demnitatea ce reprezinți, unul dintre acei ce vor contribui cu înțelepciune și seriozitate la opera mare și însemnată a unificării și organizării bisericii noastre naționale“.

Domnul Lapedatu termină urând noului Episcop sănătate și putere de muncă pentru binele bisericii, „ale cărei începuturi de organizare, le-au pus gloriosii voievozi ce odihnesc somnul de veci în mormintele pe care va avea să le păzească și să le ocrotească Episcopul Argeșului“.

Părintele Gala Galaction, reprezentantul Mitropolitului Primat a rostit o cuvântare vorbind despre rolul preoțimii și al Vlădicilor în viața poporului.

Răspunsul P. S. S. Episcopului Nichita.

P. S. S. Episcopul Nichita a răspuns într'o frumoasă cuvântare, asigurând că vine condus de înaltele principii morale: dreptatea și munca. Făgăduiește că va fi la înălțimea sarcinei ce i s'a încredințat, fiind pătruns de însemnătatea ei, de trecutul bisericii naționale și de tradițiile ei.

Noul episcop își desvoltă apoi un frumos program de activitate culturală și națională.

Termină spunând că la conducerea eparhiei se va servi de sfaturile corporațiilor bisericești.

Banchetul

La ora 2 a avut loc un banchet în Palatul Regal.

Au toastat: d-l ministru Al. Lapedatu pentru Rege și Familia Regală, d-l Bănescu, prefect de Argeș pentru seful și guvern, d-l I. Brătianu, d-l I. Purcăreanu pentru noul episcop al Argeșului, prefectul de Olț V. Alimănișteanu pentru Episcop, protopopii Emil Bran, Borza și Munteanu pentru episcop, primarul Lăzărescu pentru d-l Al. Lapedatu.

D-l Lapedatu mulțumind primarului spune că se găsește la Argeș nu numai în calitatea oficială pe care o reprezintă la actul instalării Episcopului Duma ci și în calitatea de amic și stimulator al Prea Sfinției Sale cu care împreună au lucrat 3 ani de zile în Consistoriu și în Sinodul Eparhiei Vadului și Clujului, — eparhie întemeiată de Stefan cel Mare și restaurată sub glorioasa stăpânire a M. Sale Regelui Ferdinand I.

Se mai află zice d-sa aci la Argeș ca amic al Argeșenilor și al Monumentelor fostei reședințe domnești, monumente pe care le cunoaște de mult și le-a vizitat adeseaori și despre cari ocazional a trebuit să se ocupe deaproape. Arată cum biserica Domnească era condamnată pierei întru cât se hotărîse a fi dărîmată și refăcută de Lecont de Nouy și prin intervenția d-lui Ioan I. C. Brătianu actual prezident al consiliului pe atunci ministru de resort în cabinetul Sturdza, biserica a putut fi salvată dela proectata dărîmăre ca în urmă să poată fi nu restaurată, ci conservată prin dibace lucrări tehnice.

D-sa în calitate de secretar al Monumentelor Istorice a fost acela care a luat cheile bisericești din mâna arhitectului lui Lecont de Nouy și le-a încredințat aceluia care spre onoarea lor aveau să facă consolidarea monumentului descoperirea și curățirea mărețelor frescuri și cercetările arheologice cari au dat la iveală mormintele ctitorilor.

Ca încheiere d-l ministru Lapedatu promite că se va interesa de aproape de soarta seminarului din Argeș care e nu numai o problemă lo-

eală ci una generală în legătură cu situația precară a mai tuturor seminariilor din țară și asigură pe argeseni de sollicitudinea și prietenia d-sale.

La sfârșit P. S. Episcop a mulțumit d-lui ministru și tuturor celor prezenți pentru cinstea ce l-a făcut de a lua parte la instalarea Sa. După amiază s'au vizitat monumentele istorice din oraș.

Noi, cei din eparhia Clujului cari am lucrat ani îndelungați în viaa Domnului alături de P. S. S. episcopul Nichita, împărtășim cu toată căldura inimii noastre bucuria actului acestuia. Avem deosebita satisfacție că un neobosit și priceput tovarăș al nostru de muncă a fost înălțat la un post onorific în cadrele bisericii noastre ortodoxe, ca răsplată a vredniciei sale.

Urăm și noi P. S. Sale vieață îndelungată și rugăm pe bunul D-zeu să'l țină în fruntea episcopiei Argeșului în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului.

Prorogarea Sf. Sinod

În ședințele din săptămâna trecută ale Sf. Sinod s'a pertractat în definitiv chestia calendarului și s'a acceptat modificarea acestuia. Se va lua contact și cu celelalte biserici pentru de a stabili un calendar uniform pentru toate. Calendarul cel nou va intra în vigoare la sfârșitul anului 1924. Terminul definitiv se va stabili în cursul anului 1924.

S'a discutat apoi proiectul de buget privitor la culte, s'au ales trei candidați pentru postul de arhieru locotenent al episcopiei de Constanța, care va avea titlul de Constanțeanul.

Sinodul, prin vot secret, a ales pe' arhim. Iuliu Scriban, arhim. Gherontie Nicolau dela mitropolia din București și preotul Cezar Popescu din Huși.

Din acești trei alesi, ministerul cultelor va confirma pe viitorul arhieru.

La discuția în chestia recăsătoririi preoților P. S. S. episcopul Bartolomei al Râmnicului a rostit o cuvântare mai lungă în care s'a pronunțat împotriva acestei recăsătoriri. După ce se prevedea o discuție mai estinsă asupra acestei probleme I. P. S. Metropolitul primat a prorogată ședințele Sf. Sinod până peste două săptămâni când se va pronunța definitiv și în cauza aceasta.

Chestia școlilor confesionale

Consistoriul metropolitan din ședința sa din 4 Oct. n. a. c. ne adresează următorul circular:

Nr. 209—1923 M.

Venerabil Consistor,

Prin adresa noastră circulară Nr. 225—1922 am adus la cunoștința Ven. Consistorii concluziile anchetei mixte școlare întrunite în Sibiu în luna August 1922, pecum și hotărârile Consistorului metropolitan luate în baza rezultatelor anchetei.

Cu durere constatăm, că organele statului nu au ținut și nu țin seamă de acele rezultate menite să creeze un modus vivendi în chestiunea școlilor noastre confesionale, până când ea va fi soluționată prin lege.

Astăzi însăși Constituțiunea nouă a statului român, prin art. 137 menține în vigoare, până la revizuirea lor prin corpurile legiuitoare, împreună cu celelalte legi, legile școlare găsite în vigoare în Transilvania, legi cari recunosc și asigură bisericii noastre dreptul ei de a susține școale.

Consistorul metropolitan stă și astăzi neclintit pe baza concluzelor congresuale Nr. 48/1920 și 63/1921, obligatoare pentru Mitropolia întregă.

Ven. Consistor este invitat să ia toate dispozițiunile necesare, ca organele bisericilor să nu ajungă în contradicere cu concluzele citate, mai departe ca comunele bisericesti susținătoare de școală după posibilitate să acopere din mijloace proprii trebuințele materiale ale școlii.

Ven. Consistor mai este invitat, să adune și să trimită Consistoriului metropolitan întreg materialul relativ la acțiunea pentru desființarea școlii noastre confesionale, și la apărarea ei făcută prin organele bisericesti, — spre a putea fi cuprins în o lucrare sistematică pentru Mitropolia întregă.

Dr. BORCEA
secr. mitrop. subst.

NICOLAE
arhiep. și mitrop.

Indemnăm preoțimea noastră să satisfacă acestor dispoziții și să ne comunice eventualele anomalii în cauză școlilor.

COMUNICĂRI

Nr. 5082. — Primim dela Ministerul Instrucției următoarea adresă pe care o comunicăm oficiilor protopopești spre conformare: Nr. 119.660. — Inalt Prea Sfințite. Avem onoare a Vă ruga să binevoiti a dispune ca să se comunice tuturor oficiilor protopopești române, că în conformitate cu dispozițiunile legii asupra învățământului nu le stă în putere a numi învățători cari sunt salariați de Stat și că numai Ministerul Instrucțiunii Publice. are această cădere după legile în vigoare. — P. Ministru P. Ghițescu P. director general: Stratilescu.

* * *

Nr. 4175. — Tractele protopopești cari încă nu și-au ales duhovnicii tractuali sunt îndrumate ca în conferințele preoțești de toamnă să satisfacă acestui ordin. P. O. domni protopopi vor convoca aceste conferințe conform uzului și a regulamentelor de până aci.

* * *

Nr. 4790. — Se atrage atenția tuturor preoților noștri că sinodul nostru eparhial din anul acesta prin concludul său Nr. 17 din 3/16 Aprilie a decis să se poarte în ziua de Sf. Nicolae în toate bisericile un disc în favorul catedralei din Cluj. Preoții vor satisface acestui ordin iar sumele intrate la acest disc se vor vărsa imediat după ziua prasnichului la casieria consistoriului nostru.

* * *

Nr. 5096. — Comisia administrativă a județului Turda Arieș în ședința sa ținută la 14 Martie 1923 a constatat în temeiul raportului revisoriatului școlar, că preoții noștri nu satisfac în deajuns datorinței de a catehiza în școlile de stat. La propunerea d-lui Dr. Vasile Meșter comisia cere ca Consistoriul să ia măsuri în consecință. Aducem aceasta la cunoștință On. preoțimi cu îndrumarea ca să provadă în mod conștientios catehisarea, pentruca educația elevilor să nu sufere în această privință. Facem răspunzători pe preoții noștri pentru urmări.

ȘTIRI

ȘTIRI PERSONALE. P. S. S. *episcopul nostru Nicolae s'a întors Duminica trecută dela București, unde a luat parte la ședințele Sf. Sinod și ale Senatului.*

* * *

D-l ministru de Culte Alexandru Lapedatu a sosit Marți la amez în Cluj, unde a stat două zile, iar cu trenul Miercuri seara s'a întors la București.

* * *

Atragem atenția onoratei preoțimi ca să satisfacă ordinului nostru din Nr. 8 al foii noastre, prin care se dispune ca să se serbeze ziua de 1 Dec. st. n. cu solemnitatea ce i-se cuvine.

* * *

Pământurile preoților. Într-una din ședințele senatului d-l deputat Trufin naționalist-democrat a propus, din inițiativă parlamentară, un proiect de lege privitor la dreptul pe care să-l capete preoții, învățătorii, funcționarii rurali și sătenii, cari, din motive de forță majoră, și-au schimbat satul, de a fi împroprietăriți în satul unde s'au mutat.

Deasemeni, bisericilor să li se dea pământ în satele unde-și au parohia.

D. min. Al. Constantinescu a răspuns că legea agrară acordă bisericilor drepturile pe cari le cere d-l Trufin.

În ce privește pe preoți, învățători, etc., acestia vor primi pământuri în satele unde se află mutați, cu condițiunea ca în satele de unde au plecat să nu fi fost împroprietăriți, sau să renunțe la pământurile din satele vechi.

* * *

O decorație cu titluri ereditare. D. Mussolini ministrul prezident al Italiei a hotărât să înființeze o decorație, ai cărei posesori în gradul de mare cruce să aibă și drepturile la titlurile de duce sau marchiz. Titlurile vor fi ereditare. *Democrația face progrese!*

* * *

Emigranți în Statele-Unite. După ultima statistică, în ultimul an s'au stabilit în Statele-Unite 357.803 străini, dintre cari 77.342 englezi, 67.607 germani, 42.057 italieni, 5638 austriaci, 3063 greci, 2388 turci, 24.405 rusi 30.977 polonezi.

Deputați la congres. Joi s'au ținut colegiile preoțești ale eparhiei noastre pentru alegerea de deputați la congres. Au fost aleși *Dr. Ion Lupas* prof. univ. în cercul Cluj-Turda, *Dr. Sebastian Stanca* asesor cons. în cercul Alba-Iulia-Sebes, *Dr. Vasile Sava* asesor cons. în cercul Dej-Bistrița și *Petru Popovici* protopop Abrud în cercul Abrud-Câmpeni.

* * *

Curent republican în Grecia. Venizelos și partizanii lui s'au declarat hotărâți pentru schimbarea Greciei în republică și au cerut regelui Gheorghe să abdică. Ambasadorul Angliei s'a prezentat la ministrul de externe și i-a declarat, că Anglia sfătuiește pe Grecia, să nu-și schimbe forma de guvernământ, căci aceasta nu va avea consecințe favorabile pentru Grecia.

Generalul Pangalos a declarat categoric :

— „A venit vremea ca să înceteze odată intervențiile din afară. Adversarii nostri cer să aile care este părerea engleză, chineză, indiană, etc. asupra chestiunilor interne ale Greciei, și evită să ceară părerea poporului grec !”

Republicanii caută să îndrepte politica Greciei spre Franța. Ei spun că Franța ajută în mod efectiv pe aliații ei, cu fapte, nu cu sfaturi, ca Anglia al cărei ajutor pentru Grecia a fost pur platonice.

Impresia generală la Atena este că Franța susține pe republicani.

D-l Djuvara ministrul României la Atena a făcut unui ziar declarațiuni cari conțin în esență dorința guvernului român de a nu se amesteca în afacerile interne ale Greciei. România — a spus ministrul român, — dorește totuși să nu se producă o schimbare de regim prin violență.

* * *

Altoitul ochiului. O telegramă din Tokio vestește că d-rul Sadema Ōchi, unul din cei mai mari chirurghi japonezi, a reușit să altoiască unui om ochiul altui om, operațiune pe care chirurgul o urmărește de ani îndelungați.

Altoitul însă, este cu puțință numai atunci când cele două persoane, asupra cărora se încearcă operațiunea, posedă aceleași caracteristici generale.

CĂRȚI

O carte bună

În editura librăriei „Cartea Românească” a apărut *Istoria Românilor* de Dr. Ion Lupas, ediția II, manual aprobat de Ministerul Instrucției pentru de a fi întrebuintat și în școale. E una din cele mai bune cărți de istorie, scrisă de cel mai competent istoric al ardelenilor, într-o limbă frumoasă românească pe înțelesul tuturor. O pot ceta cu folos toți Românii noștri datori să cunoască istoria neamului nostru. O recomandăm cu căldură învățătorilor pentru de-a o introduce în școale, preoților și tuturor stiuătorilor de carte, ca să nu lipsească din casa nimăruia. Preoții în special să o procure pentru bibliotecile parohiale. Cartea cu numeroase ilustrațiuni și hărți costă 50 lei și se poate comanda prin redacția gazetei noastre.

* * *

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — — 12.— Lei
2. Românii ortodocși și Românii uniți de Dr. G. Ciuhaudu — — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 250 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna” II, și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupas — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupas — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege”, predici împotriva sectarilor de Dr. C. Comsa — — — — — 25.— Lei

12. „Istoria Românilor“ de Dr. Ion Lu-
paș — — — — — 50.— Lei
13. „Problema educației sexelor“ — 8.— Lei
14. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — — 20.— Lei

Nr. 4820—1923.

CONCURS

Pentru postul de spiritual la institutul de corecție și educație din Gherla, devenit vacant prin renunțare, prin aceasta publicăm cu termen de 20 zile dela prima apariție în „Renașterea“ concurs.

Dela concurenți se recere cvalificație pentru parohii de clasa I și pe lângă îndatorirea ce o are în institut, va prevedea și studiul religiunii elevilor ortodoxi dela toate școalele din Gherla.

Emonumentele sunt cele ce compet funcționarilor de stat clasa a noua.

Rugările cu documentele necesare se vor înainta la Consistoriul Diecesan în Cluj.

Cluj, la 12 Noembrie 1923.

Consistoriul Diecesan.

CONCURS

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1924 din fundațiunea „Andronic“ se deschide concurs:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;
3. Atestat familiar despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii.

Ucenicii vor alătura la concurs certificat școlar, contractul cu măestrul și adeverință dela măestru despre purtarea morală.

Sodalii vor dovedi:

- a) că au terminat anii de învățacel, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale;
- b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adeverință dela măestru;
- c) că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași.

Candidații de măestri vor dovedi:

a) că au lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă;

b) locul unde voicse să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

c) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Cererile se vor adresa Consistoriului nostru cel mult până la 31 Decembrie stil nou.

CONSISTORIUL DIECESAN

A apărut:

Călindarul eparhiei noastre

pe anul 1924

cu șematismul preoților, datele și îndrumările necesare oficiilor parohiale și o interesantă parte literară. Prețul 10 lei.

Călindarul se va distribui după modalitatea din anul trecut. Rugăm preoții noștri să l pleseze în parohiile lor.

Banca de asigurare naționalizată

„HELVETIA“

a întocmit o tabelă de asigurări pe viață cu prețuri reduse pe seama preoților

Este cel mai ieftin institut de asigurare și prezintă garanțiile cele mai sigure

Face orice fel de asigurări în condițiile cele mai avantajoase

Preoții cari doresc să uzeze de aceste asigurări se vor adresa pentru informații la red. „Renașterei“.

STEFAN FEHÉR

CLUJ Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după muștră originală, precum și altfel de pălării cu prețuri ieftine.